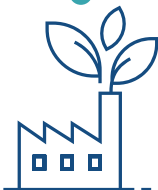

stála konferencia

ENERGETICKY NEZÁVISLÉ SLOVENSKO

4.4.2022

JÁN BUDAJ

ÚVODNÉ SLOVO

MINISTRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

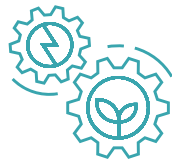
Nevyprovokovaná agresia Ruska na Ukrajine obnažila aj problém európskej závislosti od dovozu fosílnych palív. Na trhoch dochádza k rekordným rastom cien a zvyšuje sa neistota ohľadom stability dodávok. Pritom ruské uhľovodíky pokrývajú až 45 % dovozu európskeho zemného plynu a 27 % ropy.

**45 %
zemný
plyn**

**27 %
ropa**

„Aktuálna situácia nie je dôvodom na náreky, ale je aj príležitosťou vydať sa smerom, ktorý sme chceli a k čomu nás táto situácia nakopla. Slovensko sa musí zaoberať rozložením energetického mixu tak, aby minimalizovalo závislosť od neobnoviteľných zdrojov. Kľúčové bude zvyšovanie energetickej efektívnosti v priemysle aj v budovách.“

Ministerstvo životného prostredia SR sa rozhodlo na situáciu reagovať zorganizovaním *Stálej konferencie: Energeticky nezávislé Slovensko*. Do jednotlivých panelov sú pozývaní skutoční odborníci z oblastí politiky, ekonomiky aj energetiky. Cieľom je prinášať krátkodobé a dlhodobé strategické riešenia a zároveň si vymeniť pohľady na to, aké opatrenia by mali byť prijaté, aby sme posilnili našu strategickú energetickú bezpečnosť.

Relevantní experti

- členovia súčasnej vlády aj bývalých vlád,
- predstavitelia štátnej správy odborníci z analytickej, energetickej a ekonomickej praxe
- zástupcovia občianskej verejnosti

Aktuálne témy

- ? odpútanie sa od fosílnych palív z Ruska
- ? prijatie krátkodobých a dlhodobých opatrení
- ? pomoc zasiahnutým skupinám obyvateľstva
- ? identifikovanie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie
- ? budúcnosť jadrovej energetiky na Slovensku
- ? nakladanie s vyhoreným jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom

IVAN MIKLOŠ

Ak bude vojna pokračovať, aj ekonomické, sociálne a ekologické následky budú výrazne vyššie ako krátkodobé následky zastavenia dovozu plynu. Z dlhodobého hľadiska je pokračovanie dovozu ekonomicky drahšie a ak bude vojna pretrvávajúť, dopady na ekonomický rast či kúpnu silu budú väčšie.

„Zastavenie dovozu plynu by krátkodobou znížilo ekonomický rast. Pokračovanie konfliktu vyvolá nedostatok potravín v Severnej Afrike a na Blízkom Východe, čo môže priniesť ďalšie migračné vlny a napätie.“

1960 Zároveň, ak sa svet vráti k zákonom džungle, spoločnosť bude musieť zmeniť svoje priority. Od roku 1960 klesli globálne výdavky na obranu zo 6,4 % HDP na 2,4 % HDP v roku 2020. Pokračovanie vojny môže viesť k zvýšeniu výdavkov na obranu, čo znamená menej zdrojov pre školstvo, zdravotníctvo a podobne.

6,4%

2020

2,4%

Je nevyhnutné, aby Európska únia prijala rozhodnutie o zastavení dovozu fosílnych palív z Ruska. Vplyv na ekonomiku by mal byť porovnateľný s vplyvom pandémie a európske hospodárstvo by to malo zvládnuť. Niektoré štáty budú zasiahnuté viac a niektoré menej, preto je dôležitá jednota a solidarita medzi členskými štátmi.

IVETA RADIČOVÁ

„Energie a jej médiá rozhodujú o budúcom geostrategickom postavení, ale aj o ďalšej existencii štátov aj celých ekonomických zoskupení. Situácia na trhoch permanentne zhoršuje najmä postavenie tých krajín, ktoré sú od dovozu úplne závislé.“

Situácia si vyžaduje prijatie zásadných riešení, ktoré posilnia našu energetickú nezávislosť:

- koordinované nákupy plynu a kontrola naplnenia zásobníkov podľa požiadaviek Európskej únie
- zabezpečenie dostatočných zásob ropy a ropných produktov prostredníctvom štátnych rezerv
- masívna podpora pre opatrenia zvyšujúce úspory, energetickú efektívnosť a podporu lokálnych obnoviteľných zdrojov vrátane lesnej biomasy a geotermálnej energie
- koordinácia pri objednávkach a certifikácii jadrového paliva s tými krajinami, ktoré majú podobné jadrové technológie
- kompenzácie pre zasiahnuté sociálne skupiny za účelom udržania sociálneho zmiernu

„Nie my sme vyvolali konflikt, ktorý sa vedie na štyroch frontoch: vojnovom, ekonomickom, propagandistickom a geopolitickom fronte. Vojna sa nás týka.“

VLADIMÍR ŠUCHA

„Európska únia denne posiela Rusku 400 miliónov eur za uhlie, ropu a zemný plyn. Zdroje sú využívané na vedenie vojny.“

Krátkodobým opatrením proti dopadom energetickej krízy sú požiadavky na naplnenosť zásobníkov zemným plynom. Do októbra 2022 budú musieť byť naplnené na 80 %, pričom o rok neskôr to bude 90 %. Zároveň je potrebné zväčšiť v zápase občana, čo môže byť pri vysokých cenách energií komplikované. Možnými opatreniami sú maximálne ceny elektrickej energie, navýšenie štátnej pomoci pre priemysel a prijatie dočasných daňových opatrení.

Zo strednodobého hľadiska pristupujeme k diverzifikácii dodávok, ale aj k rozšírenejšiemu využívaniu LNG, vodíka a biometánu. Európska komisia zároveň ponúka pomoc krajinám, ktoré využívajú sovietske jadrové technológie VVR.

„Pozícia Európskej komisie k šumom ohľadom platieb za plyn v rubľoch je jasná – spoločný postup a dodržiavanie kontraktov, ktoré sú na 98 % dlhodobé a platby sú v eurách a dolároch, nie rubľoch.“

Obnova budov

Slovensko má veľa nehnuteľností, ktoré sú energeticky vo veľmi zlom stave. Ministerstvo životného prostredia ešte pred vojnou a balíčkom Fit for 55 prišlo s požiadavkou na to, aby peniaze z Plánu obnovy boli vo veľkom použité na obnovu budov. Vďaka tomu bude podporená obnova viac ako 30 tisíc rodinných domov za 160 miliónov eur ročne.

(Ján Budaj)

Kvalitná a hĺbková obnova budov má veľký potenciál zvyšovať energetickú účinnosť, čím klesá aj naša závislosť od fosílnych palív. Postupným sprísňovaním požiadaviek sa na Slovensku vytvoril predpoklad zníženia potreby primárnej energie aspoň o 87,5 %.

*(Zuzana Sternová,
Technický a skúšobný ústav stavebný)*

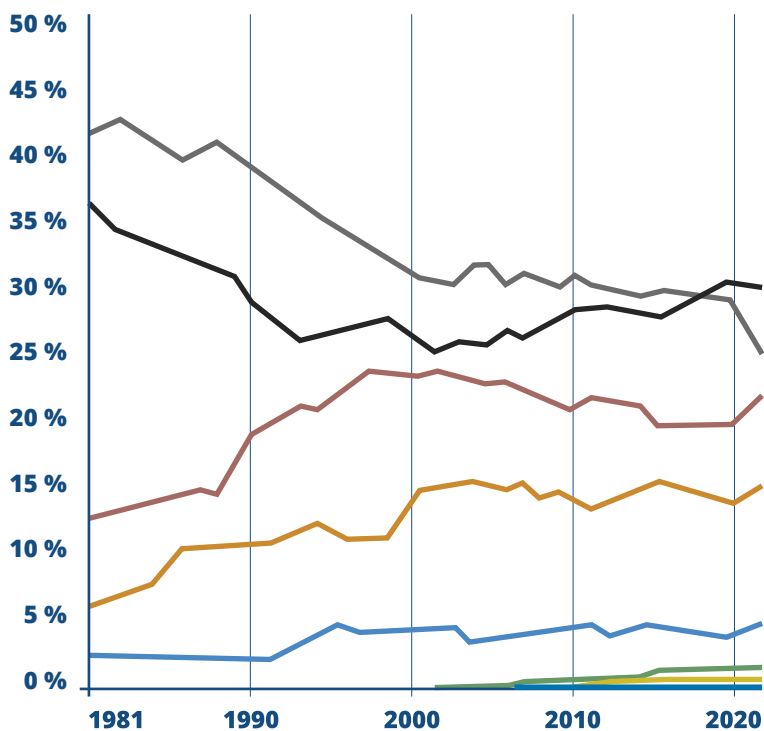
Plán obnovy a odolnosti podporí skutočne hĺbkovú obnovu budov. Pôvodne sa počítalo s tým, že projekty prispejú k úspore primárnej energie o 30 %, kým v súčasnosti je to až 60 %. Existujúca Zelená linka by mala byť rozšírená tak, aby poskytovala informácie o energetickej hospodárnosti budov.

*(Matej Kerestúr,
Slovenská agentúra životného prostredia)*

Viac o podpore, ktorú môžete získať na obnovu Vášho domu, sa dozviete na webovej stránke: www.obnovdomov.sk

Graf energetického mixu spotreby

- Ropa
- Uhlie
- Slniečná energia
- Jadrová energia
- Vodná energia
- Veterná energia
- Zemný plyn
- Ostatné obnoviteľé zdroje

„Táto diskusia je o tom, ako omnoho intenzívnejšie využívať obnoviteľné zdroje v našom energetickom mixe a ako znížiť z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska našu závislosť od fosílnych palív, ktoré nás oslabujú, ktoré poškodzujú naše životné prostredie a ktoré nemôžu predstavovať budúcnosť pre Slovensko.“

*(Michal Kiča,
štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR)*

„Najlacnejšou, najekologickejšou a najbezpečnejšou energiou je tá, ktorú jednoducho nespotrebujeme. Nemusíme ju vyrobiť, vyťažiť ani doviezť.“

*(Karol Galek,
štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR)*

Energetický mix na Slovensku je najmä vďaka jadrovej energii v elektroenergetike do veľkej miery nízkouhlíkový, ale nie zelený. Jadro je udržateľný a nízkouhlíkový zdroj, ale nie je obnoviteľným zdrojom. Najväčší podiel na energii z obnoviteľných zdrojov má hydroenergia, využíva sa aj biomasa či solárna energia. Potenciál je najmä v geotermálnej energii a lokálnej biomase, pričom treba vždy brať do úvahy kritériá trvalej udržateľnosti a regionálne špecifiká. Dôležité je aj odstraňovanie legislatívnych a administratívnych prekážok rozvoja obnoviteľných zdrojov energie.

„Odpoveď na otázku, či Slovensko vyčerpalo potenciál obnoviteľných zdrojov energie, je jednoznačné nie.“

*(Karol Galek,
štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR)*

Jadrová energia

„Debata nie je o tom, či jadro áno alebo nie. Môžeme sa baviť o tom, dokedy tu bude jadro, ale jednoduchá predstava o vypínaní jadrových zdrojov je naivná.“

*(Juraj Smatana,
štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR)*

Jadrová energia pokrýva približne 55 % elektroenergetickej produkcie, pričom po dobudovaní Mochoviec tento podiel vzrastie na viac ako 70 %. Prevádzka jadrových zariadení je spojená s produkciou menšieho množstva veľmi špecifických odpadov, pričom nakladanie s nimi musí podliehať špeciálnemu režimu. Verejnosť potrebuje byť zahrnutá v procese rozhodovania, ale musí mať prístup k relevantným informáciám týkajúcim sa prevádzky jadrových zariadení, ich vyradovania či nakladania s odpadom. Zároveň je potrebné vyriešiť otázky zadnej časti jadrovej energetiky, pričom v posledných rokoch sa projekt hlbinného úložiska pohol iba vo veľmi malej miere. Ide však o jediný spôsob zaistenia pasívnej bezpečnosti nezaťažujúci budúce generácie. V súčasnosti je to aj jediné technicky dostupné, trvalé a pasívne bezpečné riešenie pre vyhoreté jadrové palivo. V procese výberu lokality ale musia byť zapojené aj dotknuté samosprávy a verejnosť.

„Na Slovensku doposiaľ neprebehla seriózna odborná a verejná diskusia o príprave hlbinného úložiska.“

*(Pavol Široký,
Inštitút environmentálnej politiky,
Ministerstvo životného prostredia SR)*

Odkazy ku konferenciám

Video záznam z konferencie na Facebooku

**Budaj: Musíme naďalej dopredu posúvať
tému znižovania energetickej náročnosti**

4.4.2022

TREND

**Sme milionári, ktorí nemajú čo do úst vyhlásil Budaj.
Energetický stav domov je v hroznom stave**

4.4.2022

PRAVDA

Slovensko musí byť energeticky nezávislé

4.4.2022

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR